

**ОБЕДИНЕНА
БЪЛГАРСКА
БАНКА**

A Member of NBG Group

Обединена Българска Банка
ул. "Света София" № 7
София 1040
БЪЛГАРИЯ
www.UBB.BG

**БЪЛГАРИЯ:
ТЕКУЩА СИТУАЦИЯ, ТЕНДЕНЦИИ И
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ**

Декември, 2002

- Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс за периода януари-октомври е USD215.8 млн. или 1.4% от БВП
- Брутният външен дълг в края на ноември възлиза на USD 10.618 млрд. или 68.1% от БВП
- Брутният вътрешен продукт се повиши с 4.5% за третото тримесечие на 2002 година
- По данни на Националния статистически институт месечната инфлация за декември е 1.2%
- През ноември 2002 г. реалният обем на нетните приходи от продажби е нараснал с 9% спрямо ноември 2001 г.
- През декември равнището на безработицата намалява до 16.27%
- Приходите по държавния бюджет за 2003 г. да бъдат BGN7 660 341,9 хил., а разходите - BGN8 021 618,1 хил.
- Държавните ценни книжа ще са главен приоритет в политиката на фиска за 2003 година
- Нетният финансов резултат на банковата система към ноември достига BGN 258 млн.

I. ВЪНШЕН СЕКТОР

Текуща сметка

Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс за периода януари-октомври е USD215.8 млн. или 1.4% от БВП

По данни на Централната банка за периода януари - октомври 2002 г. дефицитът по текущата сметка на платежния баланс е USD 215.8 млн. (1.4% от БВП) и е по-малък с USD325.4 млн. от този за същия период на 2001 г. - USD541.1 млн. (4% от БВП). За октомври дефицитът е USD155.3 млн., при USD114.1 млн. за същия месец на 2001 г. По предварителни данни търговското салдо за октомври 2002 г. е отрицателно (- USD198.3 млн.), като се влошава с USD20.4 млн. спрямо същия месец на 2001 г., когато е било -USD177.9 млн. През януари - октомври 2002 г. отрицателното търговско салдо е USD1.087 млрд. (7% от БВП), но е по-добро със USD156.1 млн. спрямо същия период на 2001 г., когато е било -USD1,243 млрд. (9.2 % от БВП). През последните дванайсет месеца цената на суровия петрол е била по-висока с 34.5 % спрямо октомври 2001 г.

Салдото по услугите за октомври е (- USD8.1 млн.) и се влошава с USD5.5 млн. спрямо съответния месец на 2001 г. За януари - октомври 2002 г. то е USD641.4 млн. и е по-добро с USD66.8 млн. в сравнение със същия период на 2001 г., когато е било USD574.6 млн. Салдото от туризъм е достигнало USD690.7 млн. през януари - октомври, при USD618.1 млн. през 2001 г.

През периода размерът на получения и дължим доход е USD276.4 млн. и спада с USD20.6 млн. спрямо 2001 г. (USD296.9 млн.). Платеният и дължим доход е USD478.4 млн. и е по-нисък с USD93.5 млн. спрямо 2001 г. в резултат на пониските лихви на международните финансови пазари и на проведената сделка по външния дълг през март 2002 г.

Нетните постъпления от текущи трансфери са USD432 млн. за януари - октомври - с USD29.5 млн. повече от същия период на 2001 г. Преките чуждестранни инвестиции за октомври са USD100.6 млн., включително и получените постъпления от приватизацията на ТБ "Биохим".

За януари - октомври те са USD389.7 млн., при USD493.9 млн. за съответния период на 2001 г. По-малкият размер се дължи основно на отрицателния нетен размер на вътрешно-фирмените кредити, което е резултат и на инвестиционните решения на чуждестранните компании в условията на ниски темпове на растеж на световната икономика.

През периода януари - октомври 2002 г. портфейлните инвестиции на резиденти в чужбина намаляват със USD120.7 млн., при увеличение от USD116.6 млн. за съответния период на 2001 г. Намалението се дължи основно на продаденото освободено обезпечение след сделката по замяна на външния дълг през март.

Търговските банки увеличават портфейлните си инвестиции в чужбина със USD73.1 млн., при увеличение от USD80.7 млн. за същия период на 2001 г. Валутните депозити на търговските банки в чужбина са намалели с USD351 млн., при увеличение от USD69.7 млн. за съответния период на 2001 г. Сред причините за спада на депозитите са и инвестирането от банките в ценни книжа, емитирани от правителството на международните финансови пазари и в страната, както и увеличеното кредитиране на местни фирми.

Общият баланс за януари - октомври 2002 г. е положителен в размер на USD561.3 млн., при отрицателен размер от (-USD76.2 млн.) през 2001 г. През периода валутните резерви на БНБ са се увеличили с USD463.5 млн., при спад в размер на USD154.8 млн. за същия период на 2001 г.,

като са изключени измененията, дължащи се на курсови разлики.

USD мн, Предварителни данни	Сеп. Пред.	Сеп. Рев.	Окт..	Ян.- Окт.	Ян. Окт., у/у,%
А. Салдо по текуща сметка	153.8	38.3	-155.3	-215.8	-60.1
Салдо стоки	-62.9	-93.9	-198.3	-1087.2	-12.6
Салдо Услуги	191.1	102.8	-8.1	641.4	11.6
-Приходи от туризъм	249.8	166.5	68.1	1218.8	10.0
Салдо Доходи	-2.8	-11.6	0.0	-202.1	-26.5
Текущи трансфери	28.4	40.9	51.1	432.0	7.3
В. Капиталова и финансова сметка	-115.9	129.7	169.7	1130.9	95.4
ЧПИ, нето	25.2	40.5	99.3	384.1	-20.7
Нетни пропуски и грешки	59.1	-24.2	126.3	-353.7	210.5
Общо салдо(А+В+С)	97.0	143.8	140.7	651.3	-

Източник: БНБ

За увеличаването на резервите на БНБ е допринесла и продажбата на освободените от залог ценни книжа в резултат от сделката по външния дълг през март 2002 година.

2. Външен дълг

Брутният външен дълг в края на ноември възлиза на USD 10.618 млрд. или 68.1% от БВП

По данни на Централната банка брутният външен дълг в края на ноември 2002 г. е около USD10.553 млрд. или 68.1% от брутния вътрешен продукт (БВП) и намалява с USD65.6 млн. в сравнение с края на 2001 г. Тогава той е бил над USD10.618 млрд. или 78.3% от БВП. Дългосрочните задължения на страната са в размер на USD9.161 млрд., а краткосрочните - над USD1.391 млрд.

Публичният дълг в края на ноември 2002 г. е USD8.232 млрд. или 53.1% от БВП и намалява с USD397.4 млн. спрямо края на 2001г. В края на ноември правителственият дълг е USD7.861 млрд., което е със USD150.2 млн. по-малко спрямо края на декември 2001 г. Тогава той е бил около USD8.012 млрд. За същия период външните задължения на частния сектор са USD2.321 млрд. и се

увеличават с USD331.8 млн. спрямо края на 2001 г. Дългът на частните търговски банки е USD329.3 млн., което е с USD23.3 млн. повече спрямо края на 2001 г. В края на ноември 2002 г. дългът на частните нефинансови предприятия е USD1.992 млрд., което е с USD308.6 млн. повече спрямо края на 2001 г. 43.2 % (около USD4.563 млрд.) от брутния външен дълг е под формата на ценни книжа, 47 % (около USD4.955.3 млрд.) - под формата на финансови заеми, 7.6% - под формата на търговски кредити и 2.2% са депозити на нерезиденти.

През януари - ноември 2002 г. плащанията по обслужването на брутния външен дълг са USD1.718 млрд., от които около USD1.398 млрд. главници и USD320 млн. лихви. Плащанията по обслужването на дълга на публичния сектор са за близо USD1.370 млрд., от които USD1.082 млрд. главници и USD287.9 млн. лихви. За същия период на 2001 г. са платени общо около USD1.125 млрд.

По обслужването на дълга на частния сектор са платени USD347.9 млн., от които USD315.7 млн. главници и USD32.2 млн. лихви. Плащанията по дълга на частните търговски банки са USD132.8 млн. Частните предприятия от нефинансовия сектор през януари - ноември 2002 г. са изплатили USD215.1 млн.

През януари - ноември 2002 г. са получени нови кредити и депозити за USD1.097 млрд. От тях публичният сектор е получил USD547.6 млн., а частният сектор - USD549.9 млн. Частните търговски банки са получили кредити и депозити за USD144.7 млн. Кредитите за частните предприятия от нефинансовия сектор са USD405.2 млн., при USD302.1 млн. за съответния период на 2001 г.

II. РЕАЛЕН СЕКТОР

1. Брутен вътрешен продукт

Брутният вътрешен продукт се повиши с 4.5% за третото тримесечие на 2002 година

По данни на Националния статистически институт брутният вътрешен продукт (БВП) се повиши с 4.5% през третото тримесечие на 2002г. спрямо същия период на 2001 г. Растежът за третото тримесечие на миналата година беше 3.9%, а за деветте месеца достигна до 4%.

Нарастването на БВП за първото тримесечие на тази година беше 3.2 %, а през второто - с 5.3%. Очакванията на правителството са за ръст от 4.2 % за цялата 2002 г. Продължава тенденцията българската икономика да расте с добри темпове. По предварителни данни БВП за третото тримесечие на тази година е BGN8.024 млрд. по текущи цени, като на човек от населението се падат BGN1128 от стойностния обем на показателя. В доларово изражение БВП възлиза на USD4.511 млрд. и съответно USD567 на човек. По отношение на БВП на човек от населението България се намира на предпоследно място в класацията на страните - кандидатки за членство в евросъюза заедно с Румъния.

Ръстът в сектора на услугите има най-голяма роля в растежа на БВП за третото тримесечие и деветмесечието. Индустрията също бележи ръст за двата периода, но в аграрния сектор има спад през третото тримесечие и съвсем малък ръст за деветмесечието. Значение за растежа има и нарастването на вътрешните инвестиции в основен капитал с 6.3% за третото тримесечие и със 7.4% за деветмесечието, но относителният им дял в БВП все още е нисък и страната изостава в сравнение със страните от евросъюза. Износът на стоки и услуги се е увеличил с 5.9% в сравнение с третото тримесечие на миналата година, докато вносът е намалял

с 0.3%. Външнотърговското салдо от стоки и услуги за третото тримесечие е положително в размер на BGN361.9 млн. За деветмесечието растежът на износа е 1.3% спрямо същия период на миналата година, а вносът нараства с 0.5%. Номиналният стойностен обем на БВП за деветмесечието достига BGN23.443 млрд. (BGN11.079 млрд.), при BGN2948 на човек от населението (USD1393). Външнотърговското салдо от стоки и услуги за периода е отрицателно в размер на BGN831.5 млн.

БВП, реален ръст (% у/у)	Q1/01	Q2/02	Q3/01	Q4/01	Q1/02	Q2/02	Q3/02
Селско ст.	-7.2	-0.1	2.9	0.7	2.7	-0.2	-0.5
Индустрия	6.6	3.9	5.7	1.0	0.5	6.8	4.8
Услуги	2.9	4.3	3.5	5.8	6.6	5.3	6.3
БВП	4.0	4.1	3.9	4.2	3.2	5.3	4.5
Потребление	3.0	5.8	2.9	6.3	3.6	1.5	2.5
Инвестиции	17.2	15.5	15.0	29.4	4.5	10.9	6.3
Износ	14.2	9.6	13.6	-3.1	-4.4	0.8	5.9
Внос	7.7	15.5	22.9	6.5	1.2	0.7	-0.3

Източник: НСИ, предварителни данни

В структурен план частният сектор създава 73.7% от добавената стойност в икономиката за първите девет месеца на годината и отбелязва ръст от 7.9% спрямо същия период на миналата година. В същото време общественият сектор отчита намаление от 3.7% в сравнение с първите девет месеца на миналата година.

2. Инфлация

По данни на Националния статистически институт месечната инфлация за декември е 1.2%

По данни на Националния статистически институт (НСИ) инфлацията за декември 2002 г. спрямо ноември 2002 г. е 1.2 %. Инфлацията се дължи най-вече на увеличение в цените на храните и горивата. Фактори, които са повлияли към снижаване, са цените на телефонните услуги. През декември 2002 г. спрямо ноември 2002 г. цените на храните са се повишили с 2.8 %, на нехранителните стоки - с 0.7 %, а в общественото хранене - с 0.3%. Цените на услугите са намалени с 0.4 %. В групата на жилищата

и наемите, електроенергията и горивата, има увеличение от 0.2%. Най-много са се увеличили течните горива за битови нужди - с 4.7%, твърдите горива - с 1.7% и газообразните горива - с 1%. През декември 2002 г. в здравеопазването е регистрирано леко увеличение на стоматологичните услуги и леко намаление на лекарствата и другите медицински продукти. Няма промени в образованието. При транспорта индексът е 2.5% и се дължи най-вече на увеличение в цените на горивата и смазочните материали с 5.2%. Намаление от 3.2% отчетено в групата на съобщенията. Причина е коледната и новогодишна промоция на БТК. Натрупаната инфлация за декември 2002 г. спрямо декември 2001 г. е 3.8%. Само в пет месеца от годината има увеличение на хранителните продукти и натрупаната инфлация за тях е отрицателна – 95.8%. Натрупаната инфлация при нехранителните продукти е 10.4%, в обществено хранене – 3.9%, а при услугите – 11.4%. Средногодишната инфлация за 2002 г., която отразява средното изменение на цените за 2002 г. спрямо средното изменение на цените за 2001 г. е 5.8%. За 2001 г. средногодишната инфлация бе 7.4%, а за 2000 г. – 10.3%.

% на промяна	Дек., m/m	Дек., у/у	Тегло
ИПЦ	1.2	3.8	100.0
Хранителни	2.8	-4.1	44.6
Нехранителни	0.7	10.6	26.3
Услуги	-0.4	11.6	25.4
Общ. хранене	0.3	4.0	3.7

Източник:НСИ

3. Промислено производство и продажби

През ноември 2002 г. реалният обем на нетните приходи от продажби е нараснал с 9% спрямо ноември 2001 г.

По данни на НСИ нетните приходи от продажби на продукция, стоки и услуги в сектор "Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и на стоки за

домакинството" за периода януари - ноември 2002 г. по съпоставими цени, са нараснали с 3.5% в сравнение със същия период на предходната година.

Увеличение се наблюдава във всички основни търговски дейности, като най-голямо е увеличението в търговията на едро - с 4%, следвано от търговията на дребно - с 2.9% и търговията с автомобили и горива и ремонт на автомобили - с 1,3 на сто.

През ноември 2002 г. реалният обем на нетните приходи е нараснал с 9% спрямо ноември 2001 г. Ръстът при търговията на едро е 10.8%, при търговията с автомобили и горива и ремонт на автомобили – 5.3%, а в търговията на дребно и ремонта на лични вещи и стоки за домакинството – 3.3%.

Реални изменения, %	Ноември у/у	Януари- Ноември у/у
Промислени продажби	3.8	-1.0
Добивна индустрия	-9.9	-1.1
Преработвателна	8.1	-1.0
Услуги	-13.8	-0.8
Промислено производство	11.0	3.3
Продажби на дребно	3.3	2.9
Продажби на едро	10.8	4.0

Източник:НСИ

От наблюдаваните сектори и дейности в търговията на дребно по-висок ръст бележи търговията с текстил, облекло и обувки – 7.3%, с храни, напитки и тютюневи изделия – 6% и със стоки за домакинството и битова техника – 3.6%. Продължава тенденцията на спад в търговията с фармацевтични и медицински стоки, като намалението достига 5.9%.

4. Безработица

През декември равнището на безработицата намалява до 16.27%

По данни на Агенцията по заетостта показват, че през 2002г. безработните са намалели с 12.4%. Равнището на безработицата е паднало от 18.57% през януари 2002 г. на 16.27% в края на годината. През декември 2002 г. регистрираните безработни в бюрата по

труда са били 602 500 души. Достигнато е най-ниското равнище на безработицата от ноември 1999 г. За първите 15 дни на януари в Националния осигурителен институт (НОИ) са регистрирани трудови договори на 15 хиляди новоназначени. Спадът на безработицата е отчетен и от международната статистика. По данни на ЕВРОСТАТ в началото на 2002г. България е била с най-висока безработица от страните-кандидатки, докато към шестмесечието на миналата година преди нея се нареждат Полша и Словакия. През 2002г. чрез посредничеството на Агенцията по заетостта на работа са устроени 210 хиляди безработни, а чрез частни трудови посредници - 20 хиляди души. В това число по програми на министерството са разкрити 96 хиляди нови работни места и още 31 хиляди места в реалния сектор на икономиката.

III. ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Приходите по държавния бюджет за 2003 г. да бъдат BGN7 660 341,9 хил., а разходите - BGN8 021 618,1 хил.

Парламентът прие приходите по държавния бюджет за 2003 г. да бъдат на обща сума BGN7 660 341,9 хил., в т.ч. - данъчни приходи за BGN6 093 041,2 хил., неданъчни приходи за BGN1 565 735,7 хил. и помощи за BGN1 565 хил. През 2003 г. като приход в държавния бюджет ще трябва да постъпят BGN872 557,8 хил. от корпоративен данък, BGN47 616,3 хил. от данък върху дивидента и доходите, BGN26 343 хил. от данък върху застрахователните и презострахователните премии, BGN375 235,4 хил. от данък върху доходите на физическите лица, BGN2 943 152,1 хил. От данък върху добавената стойност, BGN1 501 281 хил. от акцизи и пътна такса, BGN180 100 хил. от мита и митнически такси и BGN146755,5 хил. от други данъци. Неданъчните приходи се разделят на приходи и доходи от собственост в размер на BGN1 024 525,1 хил., държавни такси - BGN352 560,3 хил., глоби санкции

и наказателни лихви - BGN125 511,9 хил. и други неданъчни приходи на обща стойност BGN63 138,3 хил.

Бюджет 2003	% от БВП
Салдо	-0.7
Приходи, % от БВП	37.9
Данъчни приходи, в т.ч.	30.2
- Социални осигуровки	10.5
- ДДС	8.3
- Акцизи, пътни такси	4.3
- Личен доход	3.0
- Корпоративни данъци	2.5
- Други	1.6
Неданъчни приходи	6.3
Грантове	1.4
Разходи	38.6
Нелихвени	36.2
Лихвени	2.5
Прогнозен БВП, BGN млн.	35 286

Източник МФ, предварителни данни

Разходите по държавния бюджет за 2003 г. да бъдат BGN8 021 618,1 хил. В това число текущи разходи на стойност BGN5 302 208,6 хил., капиталови разходи - BGN537 760,9 хил., прираст на държавния резерв - BGN9 500 хил., резерв за непредвидени и неотложни разходи - BGN72 300 хил. и трансфери - BGN2 099 848,6 хил. Най-големи са бюджетните разходи за отбрана и сигурност - BGN1 446 797,2 хил. Дефицитът по държавния бюджет е в размер на BGN361 276,2 хил. Предвижда се приходите от приватизация през 2003 г. да бъдат BGN495 000 хил.

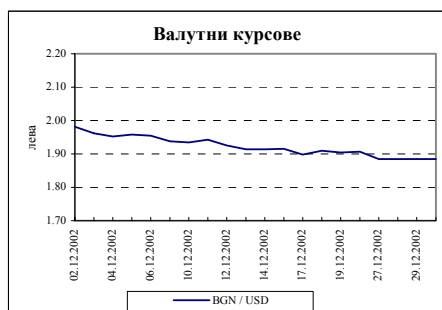
Според МФ ефектът от евентуален конфликт в Ирак върху държавния бюджет ще бъде минимален или почти никакъв. Ако конфликтът продължи три около месеца, както очакват повечето наблюдатели, и цената на нефта стане 40 долара за барел, ще има основно ефект върху средногодишната инфлация, която от 4.5% може да се повиши на 5.7%. Това ще се дължи най-вече на цената на горивата. Върху икономическия растеж се очаква незначителен отрицателен ефект и е възможно той да се поножи от 4.8% на 4.6%. Това обаче няма да окаже влияние върху бюджета, защото по-високата инфлация ще доведе до по-високи номинални бюджетни приходи. От друга страна по-ниският растеж действа обратно,

вследствие от което се очаква двата ефекта да се неутрализират.

IV. ПАРИЧЕН СЕКТОР

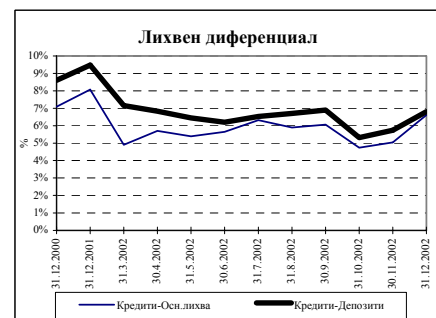
Държавните ценни книжа ще са главен приоритет в политиката на фиска за 2003 година

В края на декември валутният курс EUR/USD бе 1.02550 или USD/BGN 1.90720. В първата половина на януари валутното съотношение USD/BGN варира в диапазона 1.85/1.83 като следствие от курса EUR/USD на международните валутни пазари и обвързката на BGN спрямо EUR. През месеца цените на петрола поскъпнаха до 2-годишен максимум в Ню Йорк. На Нюйоркската търговска борса цената на февруарските фючърси се повиши с 52 цента до 32,49 долара за барел, което е най-високото й ниво от края на ноември 2000 г. насам. Курсът на долара спрямо еврото спадна до най-ниските си нива от три години насам. Увеличението на цената на петрола се отразява негативно върху икономиката поради прекалено голямата й зависимост от вноса на енергоизточници и поради това, че увеличението води до по-висока инфлация. Очаква се съотношението USD/EUR да достигне 1.05/1.07. Факторите, които ще му влияят са обявяването на последните данни за ръста на БВП в САЩ и еврозоната, както и очакванията за военни действия в Ирак.

В края на декември среднопретегленият ефективен ОЛП бе 3.39%. Реалният

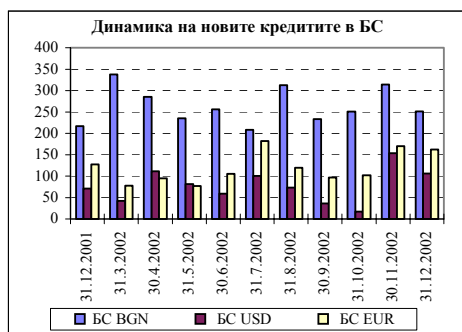
лихвен процент, изчислен на база на месечната инфлация бе отрицателен (-0.42%) при краткосрочните левови кредити и (-1.0%) при едномесечните левови депозити. По данни на Централната банка средната надбавка по краткосрочните кредити на годишна ефективна база е 6.83%. Среднопретегленият ефективен лихвен процент по краткосрочните кредити в лева е 10.22%, в EUR – 9.41%, в USD – 6.57%. Среднопретегленият ефективен лихвен процент при дългосрочните заеми в лева е 14.19%, в EUR – 10.19%, в USD – 8.73%. Среднопретегленият ефективен лихвен процент по едномесечните депозити в лева е 3.20%, 2.21% в EUR и 1.57% в USD. Средногодишният ефективен лихвен процент на депозитите на виждане за системата е 0.40% в лева, 0.55% в EUR и 0.69% в USD.

По данни на Централната банка за декември месечните обеми на търгуваните свободни парични ресурси за банковата система възлиза на BGN1389.9 млн. Пласираните ресурси в EUR и USD респективно са 1359.1 млн. и 663.3 млн. Средномесечната цена на предоставените ресурси в лева се покачва леко за период от един месец от 1.0% на 1.23%. За същия период цената на пласментите в EUR намалява от 3.33% на 3.06%, а в USD - от 1.35% на 1.24%. През месец декември средногодишната доходност по краткосрочните държавни ценни книжа се увеличава от 3.76% на 4.78%. Средногодишната доходност по дългосрочните облигации за цялата банкова система спада от 6.39% на 5.71%.

През 2003г. Министерство на финансите (МФ) планира да увеличи емисиите в левови държавни ценни книжа с 10%, или със BGN 150 млн. В зависимост от пазарните условия увеличението може да достигне BGN 400 млн. И през тази година МФ ще продължи практиката на конвертиране на дългосрочни ЗУНК облигации в евро-деноминирани облигации. Първата подписка за тази година ще започне на 13 януари и ще приключи на 20 януари. Замяната на дълговите инструменти ще се извърши на 24 януари. Минималната стойност за замяна на доларови ЗУНК – облигации за отделен инвеститор е USD10 000. Операцията е част от плановете на МФ за намаляване на риска от облигациите в USD посредством конвертирането им в EUR-деноминирани ценни книжа. Такива замени ще се организират тримесечно.

По данни на Централната банка салдото по вътрешния кредит се запазва стабилно, около 22% от прогнозния БВП, като кредитирането на частния сектор продължава да се разраства. Кредитите за частни предприятия и домакинства нарастват с 44.13% на годишна база и покриват близо 90% от финансирането. Успоредно с традиционните кредитни инструменти разраства броят на дребновите продукти и услуги обвързани с индивидуални и групови схеми свързани за търговията на дребно. По този начин в края на годината банките допълнително покриха и немалък пазарен сегмент свързан с Коледните и новогодишните празници.

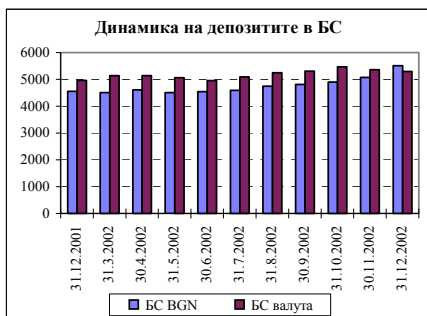
По данни на Централната банка в края на декември, предоставените нови кредити в BGN за цялата банкова система възлизат на BGN 251.19 млн. За същия период новите кредити в EUR и в USD са съответно 82.92 млн. и 56.28 млн.

По данни на Централната банка в края на декември показателите за паричното предлагане продължават да отчитат положителни сигнали за икономическото развитие. Паричният агрегат М3 (широките пари) нарастват с 12.3% на годишна база. Относителният дял на компонента на чуждестранната валута в М3 се запазва висок, около 40% и не отчита изменения в сравнение със същия период на предходната година. Официалните данни на паричната статистика не включват парите в брой в чуждестранна валута, което подценява показателя за валутна субституция. В същото време валутната структура на банковите депозити отчита, че повече от 60% от тях са в чуждестранна валута независимо, че левовите инструменти предлагат по-добри лихвени проценти и възвръщаемост. Като цяло субституцията доминира спестовните инструменти и показва, че икономическите агенти не се чувстват заплашени от валутен риск в краткосрочен период и предпочитат да бъдат по-предпазливи в дългосрочна перспектива. От друга страна нарасналият обем на търговския обмен в БВП стимулира развитието на депозити в чуждестранна валута. В края на декември паричният мултипликатор нараства леко до 3.19 на годишна база. С развитието на картовия пазар и агресивното разрастване на дребното банкиране през следващата година неговите стойности се очаква да нарастват.

По данни на Централната банка в края на декември привлечените средства в BGN на цялата банкова система достигат BGN 5505.9 млн. По този начин левовите депозити на банковия сектор отчитат

месечен ръст от 8.56% и от 21.04% на годишна база.

Левовият еквивалент на валутните привлечени средства на банковата система достига BGN 5291.9 млн. Месечното намаление от 1.20% системата като цяло е в резултат от спадането на валутния курс на щатския долар. Доларовият еквивалент на привлечените средства в чуждестранна валута за банковата система отчитат номинален годишен ръст, съответно с 22.52%.

V. БАНКОВ СЕКТОР

Нетният финансов резултат на банковата система към ноември достига BGN 258 млн.

По данни на Централната банка нетният финансов резултат на търговските банки намалява от BGN 38 млн. за месец октомври на BGN 18 млн. за месец ноември. Отчетеният доход за системата бе повлиян от флукуациите във валутния курс като се има предвид, че нетният доход от лихви през ноември се увеличава, а доходът от търговия и преценка намалява около два пъти на месечна база. Натрупаната печалба за периода януари-ноември за цялата банкова система е BGN 258 млн. и отчита намаление от 16.6% на годишна база. Активите на банковата система нарастват реално с 16.7% на годишна база в резултат на разрастващата се кредитна експанзия и търговията с ценни книжа. Нетният дълг на кредитите към нефинансови институции и други клиенти нараства с 34.2% на годишна база. Нарастването на ценните книжа в портфейлите на търговските банки е с 41.6% на годишна база.

Интерпретираната в бюлетина цифрова информация е осигурена от надеждни институционални източници и Обединена Българска Банка не може да се ангажира официално с прецизността и пълнотата на използваните данни. Този материал не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти. Повече информация по темата на предложеното изследване можете да получите при допълнително поискване. За контакти: Гл. Икономист Петя Цекова тел. (359 2) 811 2288 e-mail cekova_p@sof.ubb.bg, анализатор Надежда Рачева тел. (359 2) 811 2289 e-mail racheva_n@sof.ubb.bg